

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 15P/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623202075
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Ragačová Černíková
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6623202075.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudkyňou Mgr. Lenkou Ragačovou Černíkovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: T. M., narodený XX.XX.XXXX a K. M., narodený XX.XX.XXXX, obidvaja bytom ako rodičia, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, deti rodičov: otec M. M., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/XX, B. a matka S. M., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/XX, B., o návrhu Okresnej prokuratúry Lučenec na uloženie výchovného opatrenia maloletým deťom, takto

rozhodol:

I. Súd u k l a d á maloletému dieťaťu T. M., narodenému XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - napomenutie, ktorým súd napomína maloletého, aby riadne dodržiaval školský poriadok, rešpektoval pedagógov a vychovávateľov Základnej školy Lovinobaňa, Školská ul. 9, 985 54 Lovinobaňa a plnil si riadne povinnú školskú dochádzku.

II. Súd u k l a d á výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletého T. M., narodeného XX.XX.XXXX, ktorý sa bude vykonávať najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, obcou Lovinobaňa a Základnou školou Lovinobaňa, Školská ul. 9, 985 54 Lovinobaňa po dobu 12 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Súd u k l a d á maloletému dieťaťu K. M., narodenému XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - napomenutie, ktorým súd napomína maloletého, aby sa nedopúšťal konania nesúceho znaky páchania priestupkov, trestných činov, dodržiaval právny poriadok Slovenskej republiky, školský poriadok a rešpektoval pedagógov a vychovávateľov Strednej odbornej školy technickej, Dukelských hrdinov 2, Lučenec a plnil si riadne školskú dochádzku.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresná prokuratúra podanými návrhmi zo dňa 12.06.2023 žiadala uložiť maloletým deťom T. M. a K. M. výchovné opatrenie - napomenutie a pri maloletom T. nariadiť nad jeho výchovou dohľad.

2. Podané návrhy boli odôvodnené nasledovne:

Základná škola Lovinobaňa listom zo dňa 02.12.2022, doručeným obci Lovinobaňa dňa 07.12.2023 oznámila, že rodičia mal. T. M. zanedbávajú starostlivosť o povinnú školskú dochádzku maloletého T., za školský rok 2022/23 vymeškal za mesiace september až november 81 neospravedlnených vyučovacích hodín. Obec Lovinobaňa po tom, čo vykonala lustráciu v IS CISMA, kde preverila, že rodičmi maloletého T. sú M. M., nar. XX.XX.XXXX a S. M., nar. XX.XX.XXXX vydala rozkazy o uložení sankcie za priestupok voči obidvom obvineným.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec sp. zn. LC4/OSPODaSK/SPO/2023/498 zo dňa 25.05.2023 vyplýva, že maloletý T. žije v spoločnej domácnosti s matkou S. M., nar. XX.XX.XXXX, otcom M. M., nar. XX.XX.XXXX a súrodencami K. M., nar. XX.XX.XXXX, D. M., nar. XX.XX.XXXX, M. M., nar. XX.XX.XXXX, S. M., nar. XX.XX.XXXX a M. M., nar. XX.XX.XXXX. Rodina obýva starší rodinný dom, ktorý je v osobnom vlastníctve oboch rodičov. Rodičia maloletých detí sú nezamestnaní, vyradení z evidencie UoZ tunajšieho úradu. C. S. M. je toho času na rodičovskej dovolenke, od ÚPSVaR Lučenec poberá rodičovský príspevok vo výške 301,00 Eur mesačne a prídavok na dieťa vo výške 300,00 Eur mesačne. Maloletý T. je v evidencii úradu s poruchami správania od 17.01.2023, kedy bola úradu doručená zápisnica zo zasadnutia výchovnej komisie ZŠ Lovinobaňa, Školská ul. č. 9, ktorá sa uskutočnila z dôvodu výchovných a vyučovacích problémov maloletého T.. Dňa 16.03.2023 bolo zo strany ÚPSVaR Lučenec vykonané sociálne šetrenie v domácnosti, počas ktorého matka maloletého T. uviedla, že jeho správanie sa od zasadnutia výchovnej komisie miene zlepšilo, podľa názoru matky sa maloletý zľakol, bojí sa odlúčenia od rodiny. Matka maloletého ďalej uviedla, že spolu s otcom maloletého mu nakúpili školské pomôcky a maloletý chodí na doučovanie z matematiky a slovenského jazyka. Maloletý T. rešpektuje oboch rodičov, poslúcha a je nápomocný s domácimi prácami, otec je pre neho autoritou.

Zo správy zo Základnej školy, Školská ul. č. 9, 985 54, Lovinobaňa, zo dňa 06.05.2023 vyplýva že T. M., je žiakom 8. ročníka ZŠ, rok školskej dochádzky ôsmy. Žiak porušuje školský poriadok, cez prestávky behá po chodbách aj napriek upozorneniam vyučujúcich, vyvoláva roztržky s ostatnými spolužiakmi z inej triedy. Na vyučovacích hodinách ho treba upozorňovať, aby si písal poznámky, je veľmi náladový. Pomôcky na vyučovanie si nenosí, knihy má v zlom stave. Žiaka treba na vyučovaní upozorňovať na správanie, odvráva vyučujúcim, nerobí čo má podľa pokynov vyučujúcej. Vyučovanie ho nezaujima, čo sa odrazilo aj na jeho prospechu. Neprospieva takmer zo všetkých predmetov. Žiak nemá ani snahu zostať na doučovaní a známky si opraviť. Na vyučovaní je nesústredený, domáca príprava úplne absentuje. Častokrát utečie aj z triednickej hodiny. Za mesiac máj 2023 má 25 neospravedlnených vyučovacích hodín a to najmä za pravidelné neskoré príchody na vyučovanie.

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že u maloletého T. dochádza k zlyhávaniu výchovného pôsobenia zo strany rodičov. Rodičia nedohliadajú na domácu prípravu maloletého na vyučovanie a taktiež nedbajú ani o jeho povinnú školskú dochádzku. Takýmto prístupom sa vystavujú riziku priestupkového, resp. trestného postihu.

Maloletý je ešte vo veku, kedy si neuvedomuje dostatočne vážnosť svojho konania. Vhodné správanie maloletého je možné dosiahnuť aj jeho dôrazným napomenutím zo strany súdu s cieľom poučiť maloletého o dôsledkoch svojho konania a vplývať na jeho zdravý fyzický a psychický vývoj, kedy už samotné prejednanie veci pred súdom bude mať výchovný vplyv na maloletého.

Taktiež je navrhovateľ toho názoru, že záujem na riadnej výchove mal. T. vyžaduje jej dlhodobejšie sledovanie, teda určenie dohľadu nad jeho výchovou, ktorý sa bude vykonávať najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce a školy, ktorú maloletý navštevuje. Dôvody na toto výchovné opatrenia spočívajú tak v správaní maloletého, ako aj v zanedbávaní výchovy zo strany rodičov.

Okresná prokuratúra Lučenec vykonala mimo plánu hlavných úloh v obci Lovinobaňa previerku stavu zákonnosti postupu a rozhodovania obcí (miest) na úseku preneseného výkonu štátnej správy vo veciach ohrozovania výchovy a vzdelávania maloletých alebo zanedbávania starostlivosti o povinnú školskú dochádzku. Jeho preskúmaním, postupujúc podľa hľadísk previerky, bolo zistené, že sa týka zanedbávania povinnej školskej dochádzky mal. XX.XX.XXXX M., nar. XX.XX.XXXX dieťaťom rodičov M. M. a S. M., všetci bytom B., E. XXX/XX. Základná škola Lovinobaňa listom zo dňa 07.02.2022, doručeným obci Lovinobaňa dňa 09.02.2022 oznámila, že rodičia mal. K. M. zanedbávajú starostlivosť o povinnú školskú dochádzku mal. K., za školský rok 2021/22 vymeškal ku dňu 07.02.2022 celkovo 105 neospravedlnených vyučovacích hodín.

U maloletého K. dochádza k zlyhávaniu výchovného pôsobenia zo strany rodičov. U mal. K. došlo k trestnej činnosti, bol viackrát priestupkovo riešený, pričom zo strany rodičov nedošlo k žiadnym opatreniam, ktoré by zabránili mal. v páchaní ďalšej trestnej činnosti, resp. by ho pred takouto protispoločenskou činnosťou vystríhali. Taktiež školská dochádzka mal. K. je nedbalá, avšak za tento jeho prístup k plneniu si školských

hrozí jeho rodičom trestnoprávny postih, pričom mal. K. je tak rozumovo vyspelý, že by si mal uvedomiť následky svojho konania.

Maloletý K. sa spáchaným skutkom dopustil závažnej protispoločenskej činnosti, taktiež si neplní jednu zo svojich zákonných povinností - povinnosť vzdelávať sa - a je potrebné ho výchovne usmerniť, k čomu nepostačuje len výchovný vplyv jeho rodiny ani Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Z dôvodu predchádzania páchania trestných činov ako aj záškoláctva je potrebné maloletého aj cestou súdu, ako autoritatívneho orgánu moci usmerniť a napomenúť, kedy prejednanie protiprávneho konania maloletého verejne pred sudcom, ktorý vzbudzuje dôveru a rešpekt v demokratickej spoločnosti ako orgán, ktorý má v rukách moc usmerniť správanie maloletého a pozitívne vplyvať na jeho ďalší zdravý vývoj, bolo potrebné pristúpiť k podaniu tohto návrhu.

Maloletý je ešte vo veku, kedy si neuvedomuje dostatočne vážnosť svojho konania. Vhodné správanie maloletého je možné dosiahnuť aj jeho dôrazným napomenutím zo strany súdu s cieľom poučiť maloletého o dôsledkoch svojho konania a vplyvať na jeho zdravý fyzický a psychický vývoj, kedy už samotné prejednanie veci pred súdom bude mať výchovný vplyv na maloletého.

3. Uznesením č. k. 15P/7/2023-16 zo dňa 16.06.2023, právoplatným dňa 19.06.2023 súd spojil konanie o uloženie výchovného opatrenia maloletému T. M. a maloletému K. M. na spoločné konanie.

4. Rodičia maloletých detí na pojednávaní dňa 31.07.2023 prisľúbili, že budú na správanie synov dohliadať, aby sa správali slušne a riadne chodili do školy.

5. Zástupca okresnej prokuratúry na pojednávaní trval na podaných návrhoch ako aj na dôvodoch v nich uvedených. Rodičia maloletých detí boli zástupcom Okresnej prokuratúry Lučenec na pojednávaní upozornení, aby dôsledne dbali na dodržiavanie týchto výchovných opatrení, nakoľko sa jedná o tie „miernejšie“ výchovné opatrenia v zmysle zákona o rodine a v prípade nedodržania a následnej opakovanej zlej školskej dochádzky, čiže v prípade ďalších neospravedlnených hodín, resp. nejakého protiprávneho konania zo strany jedného či druhého maloletého, súd aj bez návrhu resp. aj na návrh okresnej prokuratúry alebo na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny môže začať konanie o uloženie prísnejších výchovných opatrení, ktoré sú vyňatie dieťaťa z rodiny a ich umiestnenie či do diagnostického alebo resocializačného alebo reedukačného zariadenia. Tiež aby dohliadli na výchovu svojich maloletých detí, nakoľko maloletý XX.XX.XXXX, sa už dopúšťal činov ináč trestných.

6. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že maloleté deti sú v evidencii orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, maloletý T. je v evidencii od januára 2023, a to na základe výsledkov výchovnej komisie z dôvodu problémového správania, nedostatočných výchovných a vyučovacích výsledkov. Vo februári 2023 bolo vydané odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na vykonávanie opatrení v rodine ambulantnou, aj terénnou formou. Rodičia aj maloletí spolupracujú na vykonávaní opatrení. Rodina je monitorovaná. Úrad súhlasil s podaným návrhom. Kolízny opatrovník mal za to, že samotné prejednanie veci pred súdom bude mať na maloletých dostatočný výchovný vplyv.

7. Súd nariadil pojednávanie dňa 31.07.2023, všetci účastníci konania boli na pojednávaní prítomní osobne.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom prítomných účastníkov konania, prečítaním návrhov okresnej prokuratúry na začatie konania ohľadne uloženia výchovného opatrenia maloletým deťom, uznesenia tunajšieho súdu č.k. 15P/7/2023-16 zo dňa 16.06.2023, právoplatného dňa 19.06.2023, správy UPSVaR Lučenec zo dňa 22.06.2023.

9. Osobitne bol vykonaný pohovor s maloletými deťmi, ktoré boli tiež osobne prítomné na pojednávaní.

10. Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

11. Podľa § 37 ods. 2 zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie

škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

12. Podľa § 37 ods. 7 zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

13. Podľa § 37 ods. 8 zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

14. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že maloleté deti T. M. a K. M. zanedbávajú školské povinnosti, maloletý T. sa nepripravuje pravidelne na školské vyučovanie, opúšťa priestor školy bez vedomia učiteľov a rodičov, má slabý prospech, pričom rodičia toto správanie maloletého dôsledne nekorigujú. U maloletého K. opakovane dochádza k nežiaducemu protispoločenskému správaniu vykazujúcemu znaky trestného činu. Podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní, úrad rodine poskytol poradenstvo zamerané na zabezpečovanie riadnej starostlivosti v oblasti plnenia povinnej školskej dochádzky, noriem správania a mravnej výchovy. Rodičia boli zároveň oboznámení s dôsledkami vyplývajúcimi zo zanedbávania starostlivosti o maloleté deti ustanovených v zák. o rodine č. 36/2005 Z.z. a zákone o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately č. 305/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov, rodičia zároveň prisľúbili nápravu.

15. Na základe uvedených skutočností a vykonaného dokazovania súd v súlade s § 37 ods. 1 a ods. 2 písm. a) zákona č. 36/2005 Z. z. uložil maloletému T. M., výchovné opatrenie - napomenutie, ktorým súd napomenul maloletého, aby riadne dodržiaval školsky poriadok, rešpektoval pedagógov a vychovávateľov Základnej školy Lovinobaňa, Školská ul. 9, 985 54 Lovinobaňa a plnil si riadne povinnú školskú dochádzku.

Maloletému K. M. súd uložil tiež výchovné opatrenie - napomenutie, ktorým súd napomenul maloletého, aby sa nedopúšťal konania nesúceho znaky páchania priestupkov, trestných činov, dodržiaval právny poriadok Slovenskej republiky, školský poriadok a rešpektoval pedagógov a vychovávateľov Strednej odbornej školy technickej, Dukelských hrdinov 2, Lučenec a plnil si riadne školskú dochádzku.

16. V súlade s § 37 ods. 1 a ods. 2 písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. súd zároveň uložil výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletého T. M., ktorý sa bude vykonávať najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, obcou Lovinobaňa a Základnou školou Lovinobaňa, Školská ul. 9, 985 54 Lovinobaňa po dobu 12 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

17. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

18. Po vyhlásení rozsudku účastníci konania zhodne uviedli, že sa vzdávajú práva podať voči rozsudku odvolanie.

19. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

20. Podľa § 221 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), písomné vyhotovenie rozsudku nemusí obsahovať odôvodnenie, ak je na pojednávaní vyhlásený rozsudok za prítomnosti všetkých strán alebo ich zástupcov, ktorí sa vzdávajú odvolania.

21. Podľa § 368 CSP, osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné, nakoľko sa účastníci konania po vyhlásení a odôvodnení rozsudku práva podať odvolanie výslovne vzdali podľa § 368 CSP.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).